

πολιτικά και κοινωνικά. Οὐδὲ ἀρνούμεθα τοῦτο μέχρι τινός· ἀλλὰ θέλομεν μόνον παρατηρήσει ὅτι ὁ κύριος τῆς σταυροφορίας σκοπὸς ἀπέτυχε, διότι ἐπὶ τέλους ἡ Εὐρώπη δὲν διετήρησε τὴν κυριότητα τῶν ἱερῶν τόπων· ὅτι καὶ ὁ δευτερός αὐτῆς σκοπός, ἡ τοῦ ἀνατολικοῦ κράτους κατάκτησις ἐπὶ τέλους ὡσαύτως ἀπέτυχε, καὶ ὅτι πᾶσαι αὐταὶ αἱ χῶραι μετὰ τοσαύτας θυσίας καὶ τοσαῦτα παθήματα ὑπέκυψαν εἰς τὸν μοαμεθανικὸν ζυγὸν ἐνῶ, ἂν αἱ σταυροφορικοὶ ἀγῶνες διεξήγοντο ἐν πνεύματι ἀδελφικῆς ἀγάπης μεταξὺ τῶν χριστιανῶν τῆς Δύσεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς καὶ εἰλικρινοῦς προθέσεως τοῦ νὰ ἐνισχυθῶσιν οἱ τελευταῖοι οὗτοι, ἡ μὲν δυτικὴ Εὐρώπη ἤθελεν οὐδὲν ἦττον καρπωθῆ ἅπαντα τὰ πλεονεκτήματα ὅσα προέκυψαν ἐκ τῆς μεγάλης ἐκείνης κινήσεως καὶ ἐπιμιξίας, ἀλλὰ συγχρόνως ἤθελε θριαμβεύσει καὶ ὁ χριστιανισμὸς ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ δὲν ἤθελεν πάθει ἐπὶ τοσοῦτους αἰῶνας τοσαύτας συμφορὰς αἱ ὠραιότεραι τῆς γῆς χῶραι.

Τὰ τελευταῖα ἑπτὰ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀλεξίου ἔτη θέλουσι φανῆ ὀπωσοῦν ὠχρὰ μετὰ τὰς δραματικὰς περιπετείας τῆς πρώτης σταυροφορίας καὶ τῶν προουμιῶν καὶ τῶν παρακολουθημάτων αὐτῆς. Ἡ θύελλα εἶχε παρέλθει ἀλλ' εἶχε παρέλθει ἀφοῦ κατέστρεψε τοὺς ζωτικωτέρους τοῦ κράτους πόρους. Καὶ ἔπειτα αὐτὸς ὁ Ἀλέξιος διῆγεν ἤδη τὸ ἕβ τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἔτος καί, ἀφοῦ ἐκ παίδων διετέλεσε μαχόμενος, δὲν ἦτο πλέον εἰς κατάστασιν νὰ ἐπαναλάβῃ πολλοὺς καὶ μακροὺς νέους ἀγῶνας. Ὁθεν ἴδεν ἐπολέμησεν ἔκτοτε εἰμὴ πρὸς τοὺς ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ Τούρκους· καὶ πρὸς τούτους ἐνίκα μὲν αὐτοπροσώπως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ δι' ἄλλων ἡγεμόνων καὶ ἰδίως τοῦ Εὐμαθίου Φιλοκάλου. Τὸ κράτος τῶν ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ Τούρκων ὠνομάζετο κράτος τοῦ Ἰκονίου, ἀφ' ἧς ὁ Κελιζδὲ Ἀρολάν ἀπολέσας τὴν Νίκαιαν ἠδρευσεν εἰς Ἰκόνιον, ὠνομάζετο δὲ καὶ κράτος τοῦ Ροῦμ ἢ τῆς Ρωμανίας, καθὸ συγκεῖμενον ἐξ ὀλοκλήρου ἀπὸ ρωμαϊκῶν χωρῶν, ὅπως ἐκαλοῦντο ἐπισήμως αἱ ἀπαρτίζουσαι τὸ ἀνατολικὸν κράτος χῶραι. Μετὰ τὰς ἡττάς ὅσας οἱ Τούρκοι οὗτοι ὑπέστησαν ἐπὶ τῆς πρώτης σταυροφορίας εἶχεν ἐλαττωθῆ πολὺ ἡ δύναμις αὐτῶν. Ὁ δὲ Ἀλέξιος στρατεύσας κατὰ τοῦ τότε σουλτάνου τοῦ Ἰκονίου Σαῖσσᾶ (1) ἐνίκησεν αὐτὸν ἐπανειλημμένως. Ὁ σουλτάνος οὗτος ἠναγκάσθη νὰ δώσῃ τὰ ταπεινότερα τῆς ὑποταγῆς δείγματα διότι προσελθὼν ἐφίλησε τὸ γόνυ τοῦ αὐτοκράτορος ἐφίππου ὄντος καὶ τὸ σπουδαιότατον, συνωμολόγησεν εἰρήνην, δι' ἧς ὑπέοχετο νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸ κράτος ὅσα τοῦτο κατεῖχε πρὸ τῆς ἡττῆς τοῦ Ρωμανοῦ Διογένους, ἧτοι πᾶσαν σχεδὸν τὴν μικρὰν Ἀσίαν. Ἀλλ' ὁ Σαῖσσᾶς μετ' ὀλίγον ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Μασούδ (1117), ἡ συνθήκη δὲν ἐξετελέσθη, οἱ δὲ Τούρκοι ἐπανέλαβον τὰς ἀδιακόπους αὐτῶν ἐπιδρομὰς. Ὁ Ἀλέξιος ἀπήτησε συγχρόνως παρὰ τοῦ Ταγκρέδου τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πρὸς τὸν Βοημοῦνδον γενομένων συνθηκῶν καὶ μὴ θελήσαντος ἐκείνου νὰ ἐνδώσῃ Βερτράνδος, υἱὸς τοῦ κόμητος τῆς Τολώσσης Ραιμούνδου, ὁμόσας καὶ πρότερον πίστιν εἰς τὸν Ἀλέξιον, ἐφάνη πάλιν πρόθυμος νὰ ὑπηρετήσῃ αὐτόν· καὶ μετὰ τὸν θάνατον δὲ τοῦ Βερτράνδου τῷ 1112 οἱ ἐπίτροποι τοῦ ἀγγλικοῦ υἱοῦ καὶ διαδόχου τοῦ ἐπανέλαβον τὸν ὄρκον τῆς πίστεως. Ἀλλ' ὁ βασιλεὺς τῶν Ἱεροσολύμων Βαλδουῖνος, ὁ διάδοχος καὶ ἀδελφὸς τοῦ Γοδοφρέδου, ἀπέφυγε τοῦ νὰ ὑποσχεθῆ συνδρομὴν· νέαν δὲ κατὰ

(1) Ὁ ἡγεμὼν οὗτος καλεῖται Μαλέκ-σάχ Β' (τοῦ Ἰκονίου). Τὸ Σαῖσσᾶς, ὕπερ πλημμελῶς παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς θεωρεῖται ὡς ὄνομα τοῦ σουλτάνου, εἶναι προσωνυμία ἣν εἶχεν ὁ Μαλέκ-σάχ. Ἡ προσωνυμία αὕτη ἦν σαχανασάχ=σάχος τῶν σάχων, ἐξ οὗ κατὰ παραφθορὰν ἐγένετο τὸ βυζαντινὸν Σαῖσσᾶς καὶ ἐθεωρήθη ὡς τὸ καθ' αὐτὸ ὄνομα τοῦ Μαλέκ-σάχ.

